

Український центр
вивчення історії Голокосту

Інститут політичних і етнонаціональних
досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

ГОЛОКОСТ І СУЧАСНІСТЬ

СТУДІЇ В УКРАЇНІ І СВІТІ

Міжнародна редакційна рада

к.і.н. Ілля Альтман (Москва, Росія)
д-р Карел Беркоф (Амстердам, Нідерланди)
д-р Антон Вейс-Вендт (Осло, Норвегія)
д-р Дітер Поль (Мюнхен, Німеччина)
д-р Олександр Прусін (Сокоро, США)
д-р Кіріл Феферман (Срусалим, Ізраїль)

Редакційна колегія

д.п.н. Олена Іванова (Харків, Україна)
к.і.н. Жанна Ковба (Київ, Україна)
д.і.н. Олександр Лисенко (Київ, Україна)
Віталій Нахманович (Київ, Україна)
к.і.н. Анатолій Подольський (Київ, Україна)
Михайло Тяглий, *відповідальний редактор* (Київ, Україна)

ЗАСНОВАНИЙ У СІЧНІ 2004 р.
ВИДАЄТЬСЯ ДВІЧІ НА РІК

СВІДОЦТВО ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ
СЕРІЯ КВ № 8294 ВИДАНО 08.01.2004 р.

ISSN 1998-3883

Затверджено до
друку Вченою радою
Інституту політичних
і етнонаціональних
досліджень ім. І.Ф. Кураса
НАН України (протокол № 3
від 25 червня 2009 р.)

1 (5)
2009

Точка зору авторів
не завжди збігається
з поглядами редакції

Передрук матеріалів
можливий за умови
отримання письмового
дозволу від редакції

© Український центр
вивчення історії
Голокосту, 2009

Ukrainian Center
for Holocaust Studies

ISSN 1998-3883

I. Kuras Institute of Political
and Ethnic Studies of the NAS of Ukraine

SCHOLARLY JOURNAL

HOLOCAUST AND MODERNITY

STUDIES IN UKRAINE AND THE WORLD

1 (5)
2009

International Advisory Board

Dr. Ilya Altman (Moscow, Russia)
Dr. Karel Berkhoff (Amsterdam, Netherlands)
Dr. Kiril Feferman (Jerusalem, Israel)
Dr. Dieter Pohl (Munich, Germany)
Dr. Alexander Prusin (Socorro, New Mexico, USA)
Dr. Anton Weiss-Wendt (Oslo, Norway)

Editorial Board

Dr. Prof. Olena Ivanova (Kharkiv, Ukraine)
Dr. Zhanna Kovba (Kyiv, Ukraine)
Dr. Prof. Oleksandr Lysenko (Kyiv, Ukraine)
Vitaly Nakhmanovich (Kyiv, Ukraine)
Dr. Anatoly Podolsky (Kyiv, Ukraine)
Mikhail Tyaglyy, *executive editor* (Kyiv, Ukraine)

ESTABLISHED IN JANUARY, 2004

JOURNAL IS PUBLISHED TWO TIMES A YEAR

The opinions of the authors
do not necessarily reflect
those of the Editorial board

Reproduction of the articles
is possible upon receipt
of the written permission
of the Editorial board

© Ukrainian Center
for Holocaust Studies, 2009

ЗМІСТ / CONTENTS

ВІД РЕДАКЦІЇ FROM THE EDITORS	5	
ДОСЛІДЖЕННЯ ARTICLES	9	Маркус Айкель Способствуя проведению Холокоста: органы местного управления в оккупированной немцами Центральной и Восточной Украине (1941–1944) Markus Eikel Facilitating the Holocaust – The Local Administration under German Occupation in Central and Eastern Ukraine, 1941–1944
	27	Нільс Бо Польсен Розслідування воєнних злочинів «по-совєтськи». Критичний аналіз матеріалів Надзвичайної державної комісії Niels Bo Poulsen War crime investigation <i>po-sovetski</i> ? Evaluating material from the Extraordinary State Commission
НОТАТКИ І РОЗДУМИ RESEARCH NOTE	47	Анатолій Подольський Українське суспільство і пам'ять про Голокост: спроба аналізу деяких аспектів Anatoly Podolsky Memory about the Holocaust in Ukrainian Society: an attempt at analysis of some aspects
	60	Самвел Азізян Галицькі вірмени і Голокост: постановка проблеми Samvel Azizian Galician Armenians and Holocaust: preliminary considerations
ДОКУМЕНТАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА DOCUMENTAL SOURCES	71	Воспоминания ветерана Лельчицкой партизанской бригады ГРУ Т. Марковской <i>(Публикация Александра Гогуна, Маша Церович)</i> Testimony by the veteran of Lelchitsy GRU partisan brigade Tatiana Markovskaia <i>(Published by Alexander Gogun, Masha Cerovic)</i>
	104	Майя Ракитова Две победы моей матери Maya Rakitova Two victories of my mother
РЕЦЕНЗІЇ BOOK REVIEWS	135	Жанна Ковба Важливе джерело вивчення Голокосту на українських теренах <i>(Курилишин К. Українська легальна преса періоду німецької окупації (1939–1944 рр). Історико-бібліографічне дослідження. У 2-х томах. – Л.: Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника, 2007. – Т. 1: А-М – 639 с.; Т. 2: Н-Я – 578 с.)</i>

	143	Наум Резніченко «Прості речення малого страждальця» Щоденник Давида Рубіновича / Пер. з польської А. Шарого. Передм. А. Подольського. – К.: Український центр вивчення історії Голокосту: Зовнішторгвидав України, 2009. – 70 с.
ПОЛЕМІКА POLEMICS	151	Михаил Рашковецкий Замечания к рецензии: <i>Солонярь В.</i> История Холокоста в Одесском регионе. Сборник статей и документов / Еврейск. общин. центр «Мигдаль»; сост. М. Рашковецкий. – Одесса: Студия «Негоциант», 2006. – 372 с. // <i>Голокост і сучасність.</i> – 2008. – № 2 (4). – С. 125–129.
ХРОНІКА EVENTS	161	Максим Гон Міжнародна наукова конференція «Українсько- польсько-єврейські відносини під час німецької окупації і Голокосту: українсько-польське прикордоння, 1941–1944»
	165	Михаил Тяглый Международная научная конференция «Дискриминация и преследование ромов, синти и “бродяг”»
	168	Андрей Уманский, Патрис Бенсимон, Александр Круглов Международная конференция «“Операция 1005”: нацистские попытки устранения следов геноцида в Восточной и Центральной Европе в 1942–1944 гг.»
ОГЛЯД НОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ SURVEY OF NEW PUBLICATIONS	173	Юрій Радченко Нова книга з історії Вермахту, або Чи не зарано підбивати підсумки? (<i>Кнопл Г.</i> История Вермахта: Итоги. – СПб.: Питер, 2009. – 272 с.)
ПАМ'ЯТІ КОЛЕГИ IN MEMORIAM	179	Максим Гон «Подорож епохами» Якова Самойловича Хонігсмана. Пам'яті вченого, вчителя, громадянина
БІБЛІОГРАФІЯ BIBLIOGRAPHY	183	Вибрані останні видання з тематики історії Голокосту та геноцидів Selected recent publications in Holocaust and Genocide Studies
SUMMARIES	187	
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ INFORMATION ABOUT CONTRIBUTORS	191	
АВТОРАМ FOR CONTRIBUTORS	194	